

*Deze maand is de Historische Drukkerij in de ban van Reynaert de Vos!!
Een uitgebreid verslag kan je in deze nieuwsbrief vinden.
Door een computercrash is de nieuwsbrief enkele dagen later dan voorzien. Hopelijk
arriveert deze toch nog tijdig zodat u ziet dat een bezoekje aan de Historische
Drukkerij het nu komende weekend meer dan de moeite waard is!!*

Een terugblik naar de negentiende eeuw...

Uitzonderlijke vondst!

Houten drukblokken zijn uiterst zeldzaam, maar een negentiende-eeuws boekje met de bijhorende complete reeks blokjes, is onvindbaar. Niet dan? Onvindbaar? Ja, maar zo eens in je leven vind je het onvindbare...

De Historische Drukkerij wist wederom een prachtig zeldzaam stuk aan de collectie toe te voegen. Een uitgave van de zeer gekende fabel van Reynaert de Vos uit 1858, met de bijhorende complete reeks van 35 originele houten drukblokken zijn door aankoop in de collectie opgenomen en te bezichtigen tijdens het volgende openingsweekend van 27 en 28 maart.

Aan het woord is Herwig Kempnaers :

In 2007 kwam ik in contact met Dhr. Windels van de gelijknamige drukkerij aan de Ijzeren Leen in Mechelen. Zijn familie kocht de drukkerij in de dertiger jaren van Van Velsen die daar al sedert het begin van de negentiende eeuw als drukker actief was. Door de hoge leeftijd van Dhr. Windels werd de drukkerij enkele jaren geleden verkocht en het pand leeggemaakt. Rondwalend door de oude drukkerij lagen her en der nog achtergebleven oude spullen. In het oude magazijntje leek de tijd te hebben stilgestaan. Hier vond ik toen negentiende-eeuwse verzendkisten, zelfs een volledig pakje gebedenblaadjes uit 1847, en verder nog stapels van enkele

Reynaert de Vos

Het boek draagt als titel "Reynaert de Vos, naer de oudste beryming, tot schoolgebruik en nuttige lezingen ingerigt ; door J. F. Willems". Het werd gedrukt in Mechelen in de "Drukkery van E.-F. Van Velsen" in 1858 ("tweede uitgave, met hout-sneden opgehelderd"). Het is een uitgave van 140 pagina's en geïllustreerd met de titelpagina-illustratie, een gravure van J.F. Willems, 12 verhaalgravures en 21 onderwerp-gerichte sier-initialen aan het begin van ieder hoofdstuk.

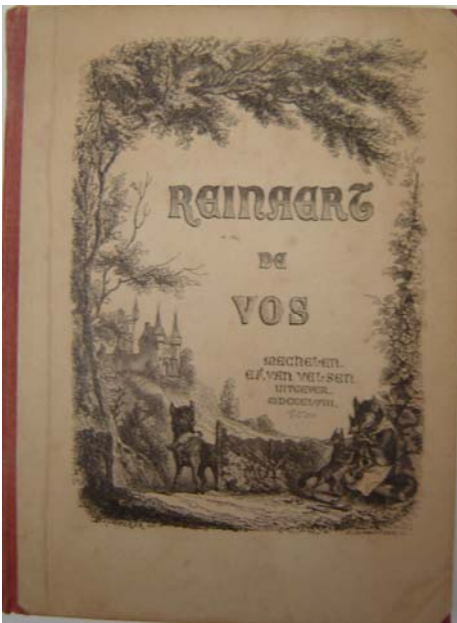
J.F. Willems herwerkte de fabel van "Reynaert de Vos" vanuit de oorspronkelijke, oudst teruggevonden tekst uit de 12de of 13de eeuw, en drukker Van Velsen gaf deze uit in een volkseditie nadat in 1839 de spelling hervormd was. In het voorwoord zegt de uitgever : "Een werk van dien aard, met platen opgehelderd, lokt zoo tooverend tot het lezen, dat dikwerf de luiste kinderen zelf daerdoor aen het leren geraeken. Deze volkseditie is dan dit mael ingerigt, niet alleen tot schoolgebruik, maer wel voornamelyk tot aengenaeme en nuttige lezingen voor het jongere huisgezin." De gravures zijn gesigneerd en van de hand van Edouard Vermorcken (Nieuwkerken 1820 – Edegem 1906), één van de vooraanstaande graveurs in die periode.

honderden 'nieuwe' schoolboekjes uit 1895 en 1899. We kwamen tot een overeenkomst en het interessante materiaal verhuisde naar de Historische Drukkerij.

Twee weken geleden...

Via antiquariaat Garcia in Mechelen kreeg Dhr. Windels enkele weken geleden de publicatie in handen die uitgegeven is naar aanleiding van onze tentoonstelling over houtsneden en houtgravures. Onder de indruk van deze kwaliteitsvolle uitgave belde hij me op en nodigde mij uit bij hem langs te komen. Tijdens het bezoek leidde hij me opnieuw doorheen de drukkerij waar ik nog enkele mooie grafische spullen tegenkwam die hij destijds nog niet van de hand wenste te doen. Bij de meeste zaken kwamen we nu wel tot een vergelijk. Uiteindelijk belandden we in zijn woonkamer en praatten we over de huidige economische malaise in de drukkerswereld... Tijdens het gesprek zette Windels een zeer oud houten kistje op tafel en opent het gammele dekseltje. Houten drukblokken, zorgvuldig in papier verpakt, kwamen tevoorschijn. Hij had deze al die jaren in zijn woning bewaard en het was een van de weinige waardevolle zaken die hij nog overhield van de voormalige drukkerij. Naast het kistje legde hij een boek... "het boekje waarin de houtblokken werden gebruikt", zo vertelde hij. De titel viel me dadelijk op: "Reynaert de Vos", gedrukt bij Van Velsen in 1858. Een zeer gekende fabel die al teruggaat tot de 12de of 13de eeuw. Na een moeizame prijsonderhandeling kon dit prachtige geheel mee verhuizen naar de Historische Drukkerij.

Het bijzondere van deze aankoop zou zich pas na thuiskomst openbaren. Alle individueel verpakte houtblokjes werden uitgepakt en vergeleken met de houtgravures in het boekje. Na controle bleek dat iedere illustratie die in het boek afgedrukt staat ook nog als houtblok aanwezig is. Zowel de gravure van de titelpagina, als iédere afbeelding én elk versierd sierinitialiaal in houtgravure, 35 in totaal. Dit maakt het geheel tot een ongezien en waardevol museumstuk! Houten drukblokken op zich zijn zeldzaam, en als je deze vindt is het zeer moeilijk te achterhalen in welk boek of publicatie ze gebruikt zijn. Het gaat dan gewoonlijk ook slechts om een individueel blok. Het geheel rond "Reynaert de Vos" is daarom uiterst bijzonder, zowel de publicatie als iedere illustratie uit het boek zijn bij elkaar gebleven!

Het kistje met de houten drukblokken zoals deze aangekocht werd.

Een voorbeeld van een tekst-illustratie

Bezoek de tentoonstelling !!

Openingsweekends 2010

23-24 januari
27-28 februari
27-28 maart
24-25 april
22-23 mei
26-27 juni
24-25 juli
21-22 augustus
25-26 september
23-24 oktober
27-28 november

Telkens open van 13 tot 17 uur.
Vrije toegang

Volgend weekend, 27 en 28 maart, is de Historische Drukkerij open tussen 13 en 17 uur.

Steenweg op Mol 84, 2300 Turnhout

HISTORISCHE DRUKKERIJ TURNHOUT

Steenweg op Mol 84 – 2300 Turnhout
Telefoon: +32 (0) 14 42 00 34
e-mail: info@historischedrukkerij.be

www.historischedrukkerij.be